

Stručni rad

NOĆ U ŠKOLI

Mojca Debeljak
Osnovna škola Orehek Kranj, Slovenija

Sažetak

U vrijeme kada je Covid-19 krojio našu svakodnevnicu, ali i školski život, bilo je potrebno mnogo prilagodbe na novu školsku svakodnevnicu. Ograničenja su bila očita na svim područjima, pa tako i kod druženja. Za kraj školske godine mi smo u našoj školi navikli pripremati neki oblik neformalnog druženja za djecu i njihove roditelje. Roditelji su tih godina nažalost bili isključeni iz ovog događanja, ali kako djeca ne bi bila uskraćena za još jedno iskustvo, kolegica i ja odlučile smo im prirediti noć u školi. Škole u prirodi, razni kampovi, kada su djeca sama, bez roditelja, važni su za djecu, za njihovu socijalizaciju, za njihov položaj u razredu, ali prije svega za njihovo osamostaljivanje. Noć u školi bila je bazirana na druženju, povezivanju na društvenoj razini, opuštanju... Pripremili smo razne društvene igre, potragu za skrivenim blagom, filmsku večer. Prema svjedočanstvima djece, bilo je to nezaboravno iskustvo koje bi rado ponovili.

Ključne riječi: kraj školske godine, druženje, društvene igre, potraga za blagom, nezaboravno iskustvo.

1. Uvod

Posljednjih godina velik dio naših života oblikovao je Covid-19, a ništa drugačije nije bilo ni u školi. Bilo je puno prilagodbi i ograničenja, a druženje je bilo jedno od njih. Tako je postao upitan i običaj, koji već godinama prakticiramo u našoj školi, da se na kraju školske godine organizira neformalni susret s roditeljima. No, kako kolegica i ja nekako od njega nismo htjele odustati, odlučile smo organizirati noćenje u školi za naše učenike i to učenike 2. razreda. Generacija koja je prva "sudjelovala" u ovoj zanimljivoj večeri je generacija, koja zbog Covid-19 nije imala kampiranje u vrtiću niti u 1. i 2. razredu. Kako učenici ne bi bili uskraćeni, iako su zapravo bili, za iskustvo spavanja negdje drugdje, dogovorili smo se da im tijekom tri godine organiziramo barem jednu noć kada neće spavati u svom krevetu..

2. Zašto bi djeca trebala spavati negdje drugdje?

Neka djeca imaju problem kad trebaju prespavati negdje drugdje, daleko od roditelja, što je prema riječima stručnjaka, sasvim razvojne prirode i dio je normalnog odrastanja. Kad je dijete malo u njemu se pojavi, tzv separacijska anksioznost, što znači da se boji odvajanja od roditelja. Ali ipak, kroz odnos koji dijete gradi s roditeljima i koji je u početku blizak, gradi se i njegova osobnost. Postupno se osamostaljuje i strah od odvajanja gubi na snazi. Taj se proces odvija do djetetove treće godine, pa u to vrijeme moramo biti jako oprezni kako bi se dijete osjećalo sigurno. Ali tada nekako je i vrijeme kada možemo pokušati, da dijete prespava u drugom okruženju, naravno s predispozicijom da ono samo to želi. [1]U dobi od pet ili šest godina, već u vrtićima, djeca se navikavaju na posebnu noć kao kraj vrtićkog razdoblja, kada djeca provode noć u školi u prirodi ili u samom vrtiću. Prekretnica je svakako polazak u školske klupe, kada većina djece odlazi u višednevnu školu u prirodi ili kamp, što inače škole prakticiraju već u nižim razredima. Za djecu je to važan dio njihove samostalnosti i u konačnici to je jako dobro za socijalizaciju i njihov položaj u razredu. [2]

3. Socializacija djece in njihov položaj v razredu

Primarna socijalizacija počinje u obitelji, gdje su djetetu važni odrasli, njegovi roditelji. Riječ je o sredini u kojoj se djeca nekako "otvaraju" prema van. Pritom nauče sve važne obrasce za daljnji život. Današnje društvo je vrlo dinamično i neprestano teži promjenama. No, socijalizacija je još uvijek aktualna tema jer je ključna za svakog pojedinca i njegov održivi razvoj. Škola je ustanova koja snažno utječe na razvoj djeteta, posebice na socijalnom planu. Socijalni razvoj omogućuje djetetu stjecanje iskustva u odnosima, ponajprije s vršnjacima. Škola tako svakom pojedincu daje mogućnost aktivnog sudjelovanja u životu. Činjenica je da što je učenik stariji, to mu je važnije što njegovi vršnjaci misle o njemu i kako se ponašaju prema njemu. Pozitivan stav suučenika djeluje poticajno na dijete, dok negativan stav često dovodi do individualnog nezadovoljstva sobom, te osjećaja nesretnosti i obezvrijeđenosti. Za svako dijete vrlo je važno što više interakcije, a to je najlakše postići u tako ranoj životnoj dobi u školi. Što više prijatelja dijete ima, to će lakše i radije ići u školu. Polaskom u školu dijete nauči i zakonitosti vršnjačkih i međuljudskih odnosa. Oni mogu biti disocijativni ili ujedinjujuće, što znači da učenici imaju interese koji ih povezuju ili suprotno tome, razdvajaju.

Važno je da se nauče dogovarati, rješavati sporove, braniti svoje norme i principe...

Učitelj igra važnu ulogu u svemu što se događa u učionici. Njegovo ponašanje značajno utječe na atmosferu u razredu, na međusobne odnose, na opuštenost... Važne su isto tako i njegove osobne kvalitete i osobnost. Ako učitelj ima poštovanje i iskren odnos prema djeci, onda i djeca radije idu u školu. Tri vrijednosti koje je ovdje primjereno istaknuti su: naklonost, razumijevanje i poštovanje. [3] Suradnja je važna za dobru razrednu klimu, kako od strane nastavnika tako i od strane učenika. Potrebno je zadovoljiti potrebe svih sudionika. Sama sam mišljenja da učitelj prije svega mora biti čovjek. Suosjećanje, tolerancija i zainteresiranost za učenike su, uz poučavanje, glavne vrline koje bi učitelj trebao posjedovati, jer time pokazuje svoju ljudsku stranu, pa tako i svoju ranjivost. Na taj način se lakše približava učenicima i samim time stječe njihovo povjerenje. Jedan od načina povezivanja sa djecom i djece međusobno je i na neformalnoj razini. Neformalna druženja doprinose boljoj klimi u razredu. Za to vrijeme otkrivaju se eventualna neslaganja na koja nastavnik može kasnije obratiti pozornost. Do izražaja dolaze i djetetove osobine koje često pomažu učitelju da bolje razumije situacije u razredu i ponašanje djece.

4. Naše druženje

Naš susret započeo je u vruće kasno lipanjsko poslijepodne, kada su učenici u školu stigli potpuno opremljeni, s vrećama za spavanje, prtljagom u kojoj se nalazila pidžama, toaletna torbica za osobnu higijenu i igračka za spavanje. Važna činjenica je da učenici taj dan nisu imali zadaću te da su školske torbe ostavili u školi.

4.1. Dobrodošlica i slobodna igra

Za dobrodošlicu ih je čekao sladoled koji se svima jako svidio. Unatoč tome što su taj dan možda već pojeli jedan, s veseljem su si priuštili još jedan.

Nakon početne euforije, učenici su se smirili i tako smo prve godine dio večeri proveli vani, na školskom igralištu, gdje su učenici igrali razne igre (nogomet, badminton, vortex, frizbi, ples uz glazbu.. .). Prošle godine nas je malo iznenadilo vrijeme kada je počela padati kiša tek što smo stigli u školu, pa smo stoga igru prebacili u učionicu gdje su djeca igrala razne društvene igre (Enku, Dobble, Čovječe ne ljuti se, Crnog Petra, sastavljanje lego kocki, slaganje link kocki, crtanje, kreiranje...). Dok su se djeca igrala, kolegica i ja smo pripremile sve potrebno za igru Potraga za blagom.

Slika 1: Sladoled

Slika 2: Društvena igra

Slika 3: Igra s kockama

4.2. Potraga za blagom

Učenici su se pomoću izvlačenja žetona različitih boja (crvena, zelena, ljubičasta i žuta) podijelili u četiri skupine od po četiri učenika. Potraga za blagom odvijala se je u cijeloj školi. Naša škola je područna škola, što znači da djeca dobro poznaju cijelu školu i nije bilo problema sa orijentacijom u njoj. Na raspolaganju je bilo 11 zadataka, na svakoj postaji učenike je čekala zagonetka koja ih je vodila do sljedeće učionice gdje ih je čekao novi zadatak. Naglasak je bio na sudjelovanju svih učenika u grupi i međusobnom pomaganju, u slučaju ako netko nije uspio izvršiti zadani zadatak (npr. napraviti papirnati avion, nacrtati majmunčića...). Budući da su se učenici pri traženju izgubljenog blaga igrali, nije bilo natjecanja tko će prvi pronaći blago, već je važno bilo samo da ga pronađu. Naravno, sljedećoj grupi nisu smjeli reći gdje je blago. Blago su tražili u vremenskim razmacima, naime, kada je prva grupa završila, krenula je druga i tako sve do posljednje. Trag do nagrade sastojao se od dvije zagonetke čija su rješenja bile riječi majmun i banane, te su na osnovi toga morali zaključiti koja je nagrada. Bile su to čokoladne banane. Učenici su imali manjih problema s potragom, no to ih nije spriječilo da nastave. Naravno, kolegica i ja smo im bile cijelo vrijeme na

raspolaganju. Kada su sve grupe pronašle blago, odlučili smo zajedno uživati u nagradi nakon večere.

Slika 4: Potraga za blagom

POSTAJA 4

Zdrava hrana je važna.

Napiši 3 vrste voća i tri vrste povrća.

VOĆE	POVRĆE

Tko će se boriti protiv vatre vruće,
tko će je prije ili kasnije ugasisi ? _____

Pronađi aparat za gašenje požara na srednjem katu.
Tamo te čeka sljedeći trag!

Slika 5: Primjer zadatka - Potraga za blagom

4.3. Večera, kino večer i spavanje

Nakon završetka potrage za blagom učenici su otišli u sportsku dvoranu gdje su pripremili svoje postelje. Sa sobom su imali vreće za spavanje i armaflex prostirke, a u sportskoj dvorani su još uzeli strunjače tako su postelje bili pripremljene. Za to vrijeme sam dala kuhati hrenovke i večera se je pripremala. Svatko si je pripremio svoj hot dog, sa prilogom po želji, nakon čega je slijedila slatka nagrada zaslužena traženjem blaga.

Slika 6: Priprema postelja

Slika 7: Večera

Nastupilo je vrijeme da se djeca presvuku u pidžame i pripreme za filmsku večer. Ta je sadržavala crtiće po želji i smiješne videe. Da bi atmosfera bila prava, nisu izostale ni kokice. Tako se ugodna večer puna smijeha polako pretvorila u noć, kada su učenici otišli na spavanje. S obzirom na to da je noć u školi prve godine, koju smo kolegica i ja pripremile, bila ujedno i prva provedena na ovakav način s kolegama iz razreda, očekivale smo da će biti uzbudljivo. I doista, učenicima je

trebalo još oko pola da bi zaspali. Uzbuđenja je bilo i druge godine, no srećom noć je bila mirna i sva su je djeca prespavala. Kako prve, tako i druge godine.

Slika 8: Filmska večer uz kokice

Slika 9: Spavanje

Učenici su zaspali kasnije nego kod kuće, ali nije bilo većih problema s ustajanjem sljedeće jutro. Ujutro su pospremali postelje, obavili jutarnju higijenu, a zatim je slijedio doručak koji nam je pripremljen u školskoj kuhinji. Nakon doručka krenuo je novi radni dan. Pod dojmovima proteklog poslijepodneva i noći učenici su za vrijeme odmora razgovarali, dok je nastava tekla bez ikakvih problema.

5. Zaključak

Činjenica da su se i u prvoj i u drugoj godini sva djeca odlučila prespavati u školi daje mi potvrdu da smo se kolegica i ja ispravno odlučile. I sama sam u početku bila nesklona toj ideji, iz razloga što je većini djece to bilo prvo spavanje izvan kuće, "pod vodstvom" ustanove. Djeca koja su noćivala izvan kuće bila su u određenoj mjeri u poznatom okruženju, npr. s bakom, prijateljicom, tetom itd., što je ipak sasvim drugačije iskustvo od onoga koje su imali prilike sresti taj dan ili noć. Prema svjedočenju djece, bilo je to zaista lijepo i jedinstveno iskustvo koje bi rado ponovili. Za moju kolegicu i mene isto tako, ali važno je naglasiti da se takvo što može postići samo u dobroj radnoj atmosferi, odnosno u međusobnoj suradnji. Osim toga, potrebno je i povjerenje roditelja koji su bili oduševljeni idejom i iznimno zahvalni što smo njihovoj djeci omogućili neslužbenu „školu u prirodi“. Sigurno je i to pridonijelo tome da smo i prošle godine održali noć u školi. Na kraju, ali ne manje važno, to ne bi bilo moguće bez potpore uprave škole koja joj daje vrijednost i motivaciju za budućnost.

6. Literatura

[1] Bojijo se ločitve od staršev. URL: <https://old.slovenskenovice.si/lifestyle/zdravje/bojijo-se-locitve-od-starsev> (18. 11.2022)

[2] Prva noć v tuji postelji. URL: <https://www.bibaleze.si/dojencek/prva-noc-v-tuji-postelji.html> (18. 11.2022)

[3] Kos, T. (2013). Šola kot socializatorka (Sociogram – ugotavljanje odnosov v razredu med učenci). Diplomsko delo. Fakulteta za družbene vede.